

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนของผู้ประกอบการส่งออกอาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นศึกษาว่า ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวน หรือเปลี่ยนแปลงไปต่างจากที่คาดการณ์ไว้ ผู้ประกอบการมีวิธีการรับมือ และป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราแลกเปลี่ยนอย่างไร

รูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยทำการแจกแบบสอบถามกับผู้ส่งออกอาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูปที่ดำเนินธุรกิจในประเทศไทย เพื่อทำการตอบแบบสอบถาม โดยศึกษาธุรกิจขนาดเล็ก และขนาดกลางจำนวนทั้งสิ้น 281 ชุด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการส่งออกอาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูปที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในประเทศไทยที่เป็นสมาชิกของกรมส่งเสริมการส่งออก และสมาคมแช่เยือกแข็งแห่งประเทศไทยจำนวน 548 ธุรกิจ ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง (quota sampling) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาธุรกิจขนาดเล็ก และธุรกิจขนาดกลางใช้การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Yamane (อ้างถึงใน ชานินทร์ ศิลปีจารุ, 2552, หน้า 15) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

กำหนดให้

n คือ จำนวนขนาดตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนของตัวอย่างที่ยอมรับได้ โดยกำหนดให้ $e = 0.05$
ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5

$$\begin{aligned}\text{ขนาดเล็ก} &= \frac{505}{1 + 505(0.05)^2} \\ &= 233.44 \\ &= 233 \text{ ธุรกิจ}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ขนาดกลาง} &= \frac{43}{1 + 43(0.05)^2} \\ &= 38.82 \\ &= 38 \text{ ธุรกิจ}\end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดที่เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถามเพื่อการเก็บข้อมูลประชากร ตัวอย่างด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการอาหารทะเลแช่แข็งส่งออก โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของลักษณะธุรกิจ ได้แก่ ขนาด ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาดำเนินงาน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการทำประกันภัยความเสี่ยง ได้แก่ ความถี่ จำนวนครั้งที่ทำประกันภัย

• ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิด เกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินของผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายปิด เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องมือทางการเงิน เพื่อป้องกันความเสี่ยง

ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกลยุทธ์เมื่อเกิดความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มา
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย
4. สรุปผลการวิจัย
5. จัดทำรายงานผลการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ของแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. หาค่าความเที่ยงตรง (validity) นำแบบสอบถามไปปรึกษาขอรับคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิในธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออก เพื่อพิจารณาตรวจสอบโครงสร้างของเนื้อหาในแบบสอบถาม และภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามว่ามีความเหมาะสมและความชัดเจนของภาษาตามประเด็นการศึกษา และความสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ (reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทำการศึกษาวิจัยก่อน (pre-test) กับผู้ประกอบการส่งออกอาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูปจำนวน 30 ธุรกิจ เพื่อตรวจสอบข้อคำถามในแบบสอบถามว่าสามารถสื่อความหมายได้ตรง

ตามที่ผู้วิจัยต้องการ และคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่ มีความยากง่ายต่อความเข้าใจเพียงใด โดยใช้สูตรของ Cronbach (Cronbach's alpha-- ∞) (อ้างถึงใน จริญญา ปานเจริญ, ม.ป.ป., หน้า 11) โดยค่า ∞ ที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 ขึ้นไป เครื่องมือนี้จึงจะสามารถนำไปใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

$$\infty = \frac{n(1 - \sum S_i^2)}{n - 1S_i^2}$$

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยจะทำตามขั้นตอน ต่อไปนี้

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาครบหมดแล้ว ผู้วิจัยต้องดำเนินการตรวจสอบคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ต่อไป

ลงรหัสข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำคู่มือการลงรหัส แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว มาลงรหัส เพื่อแปลงข้อมูลคำตอบที่ได้ให้อยู่ในรูปของข้อมูลที่เป็นตัวเลข แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ค่าสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของลักษณะธุรกิจที่ดำเนินการส่งออกอาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป เป็นการใช่วิธีสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (percentages)

ส่วนที่ 3 เครื่องมือทางการเงิน จะใช้วิเคราะห์ด้วยการให้ระดับคะแนนผลการตอบใช้ที่ผู้ศึกษากำหนดในลักษณะคล้ายกับการตั้งเกณฑ์การประเมินผลการเรียน

ระดับที่ตอบใช้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป หมายถึง ธุรกิจนั้นใช้เครื่องมือทางการเงินป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในระดับสูง

ระดับที่ตอบใช้ตั้งแต่ร้อยละ 60 ถึงร้อยละ 80 หมายถึง ธุรกิจนั้นใช้เครื่องมือทางการเงินป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในระดับปานกลาง

ระดับที่ตอบใช้ต่ำกว่าร้อยละ 60 หมายถึง ธุรกิจนั้นใช้เครื่องมือทางการเงินป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนในระดับต่ำ

ส่วนที่ 4 ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน จะใช้การวิเคราะห์ด้วยการให้ระดับคะแนนผลการตอบถูก ที่ผู้ศึกษากำหนดในลักษณะคล้ายกับการตั้งเกณฑ์การประเมินผลการเรียน

ระดับที่ตอบใช้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงินในระดับสูง

ระดับที่ตอบใช้ตั้งแต่ร้อยละ 60 และน้อยกว่า 80 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงินในระดับปานกลาง

ระดับที่ตอบใช้ต่ำกว่าร้อยละ 60 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงินในระดับต่ำ

ส่วนที่ 5 และ ส่วนที่ 6 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงและกลยุทธ์ของผู้ประกอบการ เมื่อเกิดความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้มาตราส่วนวัดแบบ Likert Scale ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับมากที่สุด ให้นำน้ำหนักคะแนนเป็น 5

ระดับมาก ให้นำน้ำหนักคะแนนเป็น 4

ระดับปานกลาง ให้นำน้ำหนักคะแนนเป็น 3

ระดับน้อย ให้นำน้ำหนักคะแนนเป็น 2

ระดับน้อยที่สุด ให้นำน้ำหนักคะแนนเป็น 1

สำหรับการแปลผล ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลโดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย และได้แบ่งระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นลำดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการอาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูปส่งออกที่เป็นสมาชิกของกรมส่งเสริมการส่งออก และสมาคมแช่เยือกแข็งแห่งประเทศไทย จำนวน 548 ธุรกิจ ได้ทำการศึกษาระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารของบริษัท ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจการตัดสินใจในการเลือกใช้เครื่องมือทางการเงิน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และทำการสรุปผล